๐๙.๑๕ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร
๑๐.๓๐ น. บรรยาย “แนวทางสู่ความสำเร็จ”
๑๒.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร
๑๓.๓๐ น. บรรยาย “เศรษฐกิจพอเพียงกับทางรอดของประเทศชาติ”
๑๖.๐๐ น. กิจกรรม “สร้างโลกด้วยมือเรา”
๑๘.๐๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร
๑๙.๓๐ น. บรรยาย “สงครามชีวิต”
๒๑.๐๐ น. ประกาศผลการตรวจบ้านพัก
คัดเลือกกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
๒๒.๐๐ น. สวดมนต์ / สมาธิ
๒๒.๓๐ น. ดับไฟ เข้านอน

วันที่ ๔ ของการฝึกอบรม

๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน / ภารกิจส่วนตัว
๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมที่หน้าเสาธง
๐๕.๓๐ น. บรรยาย “การบริหารชีวิต”
๐๗.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร
๐๘.๐๐ น. การบริหารกายและจิตโดยการ “ไต่เขา - เข้าถ้ำ”
๑๑.๐๐ น. ประชุมกลุ่มวิจารณ์ ให้ข้อเสนอแนะประเมินผลการอบรม
๑๒.๓๐ น. พิธีมอบวุฒิบัตร / ปิดการอบรม
๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน
๑๔.๓๐ น. รถออกจากสถาบันฝึกอบรมผู้นำ ปลายทางสถานี
ขนส่งสายใต้ใหม่

ตัวอย่างกำหนดการอบรมหลักสูตร
“การพัฒนาคุณภาพชีวิต”
สำหรับผู้นำเกษตรกร

วันที่ ๑ ของการฝึกอบรม

๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียน/เข้าบ้านพัก

๑๒.๐๐ น. กิจกรรม “ฟื่นเกลียวใจให้เป็นหนึ่ง”
บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน

๑๓.๐๐ น. บรรยาย “สุขใดที่ใจใฝ่หา”

๑๕.๐๐ น. พัก

๑๕.๑๕ น. อภิปราย “ประสบการณ์พัฒนาตนเอง”(คณะผู้ช่วยครู)

๑๗.๓๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น

๑๘.๓๐ น. พัก

๑๙.๐๐ น. กรณีศึกษาแห่งการ “สิ้นชาติ”

๒๑.๐๐ น. สรุปประจำวัน/สวดมนต์ สมาธิ/เข้าบ้านพัก เข้านอน

วันที่ ๒ ของการฝึกอบรม

๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว
๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง
๐๕.๓๐ น. บรรยาย “เช้าวันนี้มีอะไรดีๆ มาเล่าสู่กันฟัง”
๐๗.๐๐ น. สร้างพลังชีวิตด้วยการ “วิ่งชมป่าเขา”
๐๘.๐๐ น. พัก/ภารกิจส่วนตัว
๐๘.๓๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเช้า
๐๙.๓๐ น. กิจกรรม “ค้นหาตนเอง”
๑๑.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน
๑๒.๓๐ น. รายงานกิจกรรม “ค้นหาตนเอง”
๑๔.๑๕ น. พัก/อาหารว่าง
๑๔.๓๐ น. เศรษฐกิจพอเพียง(๑) “ค้นชีวิตพระแม่ธรณี”
๑๗.๓๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น
๑๘.๓๐ น. พัก
๑๙.๐๐ น. บรรยาย “เพื่อสุขภาพที่ดีกว่า”
๒๑.๐๐ น. สรุปประจำวัน/รายงานการตรวจบ้านพัก/สวดมนต์ สมาธิ
๒๒.๐๐ น. เข้าบ้านพัก เข้านอน

วันที่ ๓ ของการฝึกอบรม

๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว
๐๕.๑๕ น. พลังงานชีวิตด้วยการ “ปีนเขา”
๐๗.๐๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเช้า
๐๘.๐๐ น. พัก
๐๘.๓๐ น. เศรษฐกิจพอเพียง (๒)
(ลดต้นทุนการผลิตเป็นทางรอดของชีวิต)
๑๑.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน
๑๒.๓๐ น. บรรยาย “สมุนไพรยา วิเศษที่ถูกลืม”
๑๔.๓๐ น. พัก
๑๔.๔๕ น. เศรษฐกิจพอเพียง (๓) “เราจะพึ่งตนเองในทุกวิถีทาง”
๑๗.๓๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น
๑๘.๓๐ น. พัก
๑๙.๐๐ น. บรรยาย “สงครามชีวิต”
๒๐.๓๐ น. สรุปประจำวัน/ประกาศผลคะแนนบ้านพัก/
เลือกประธานรุ่น/คัดเลือกกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์/
สวดมนต์ สมาธิ แผ่เมตตา
๒๒.๐๐ น. เข้าบ้านพัก เข้านอน

วันที่ ๔ ของการฝึกอบรม

๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว

๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง

๐๕.๓๐ น. บรรยาย “ธรรมะรับอรุณ”

๐๗.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเช้า

๐๘.๐๐ น. สร้างพลังชีวิตด้วยการ “ปีนเขา - เข้าถ้ำ”

๑๐.๓๐ น. กิจกรรมกตัญญูต่อสถานที่/ภารกิจส่วนตัว/
จัดเตรียมกระเป๋าเดินทาง

๑๑.๐๐ น. ประมวลผลโครงการอบรม

๑๒.๓๐ น. พิธีปิดการอบรม/มอบวุฒิบัตร/อำลา

๑๓.๓๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน

๑๔.๓๐ น. เดินทางกลับภูมิลำเนาโดยสวัสดิภาพ

ตัวอย่างกำหนดการอบรมหลักสูตร
“การพัฒนาคุณภาพชีวิต”
สำหรับผู้นำเยาวชน

วันที่ ๑ ของการฝึกอบรม

๑๐.๐๐ น. ลงทะเบียน/กรอกเอกสาร/ปฐมนิเทศ/
แบ่งกลุ่มเข้าบ้านพัก
๑๒.๐๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ น. กิจกรรม “ฟื้นเกลียวใจให้เป็นหนึ่ง”
๑๖.๐๐ น. พัก/ภารกิจส่วนตัว
๑๗.๐๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น
๑๘.๐๐ น. บรรยาย “บทเรียนก่อนวิวาห์ - บทเรียนก่อนวิวาท”
๒๐.๐๐ น. สรุปประจำวัน/สวดมนต์ไหว้พระ สมาธิ
๒๑.๐๐ น. กลับบ้านพัก/เข้านอน

วันที่ ๒ ของการฝึกอบรม

๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว

๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง / เคารพธงชาติ

๐๕.๓๐ น. ปลุกจิตสำนึก

๐๗.๐๐ น. บริหารกายและจิตโดยการ “วิ่งชมป่าเขา”

๐๘.๓๐ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/
อาหารเช้า

๐๙.๓๐ น. อภิปราย “ทางลวง - ทางรอด”

๑๑.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน

๑๒.๓๐ น. กิจกรรมกลุ่มพัฒนาอีคิวด้วยการ
“ค้นตน - ค้นเพื่อน - ค้นชีวิต”

๑๔.๓๐ น. ฐานกิจกรรม “คุณธรรมเร่งด่วนของเยาวชน” (๑)

๑๗.๓๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น

๑๘.๓๐ น. บรรยาย “เพื่อสุขภาพที่ดีกว่า” (นพ.วีรพงศ์ ชัยภัค)

๒๐.๓๐ น. รายงานบ้านพัก/สรุปประจำวัน/
สวดมนต์ไหว้พระ สมาธิ/แผ่เมตตา

๒๑.๓๐ น. กลับบ้านพัก

วันที่ ๓ ของการฝึกอบรม

๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว
๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง/เคารพธงชาติ
๐๕.๓๐ น. สร้างพลังชีวิตด้วยการ “ขึ้นเขา”
๐๗.๑๕ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเช้า/ดูแลบ้านพัก/อาบน้ำ
๐๘.๓๐ น. รายงาน “ค้นตน - ค้นเพื่อน - ค้นชีวิต”วีดิทัศน์เพื่อชีวิต
๑๒.๐๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ น. ฐานกิจกรรม “คุณธรรมเร่งด่วนของเยาวชน” (๒)
๑๖.๐๐ น. ฐานกิจกรรม “สร้างโลกด้วยมือเรา”
๑๘.๐๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น
๑๙.๐๐ น. บรรยาย “สงครามชีวิต”
๒๐.๓๐ น. คัดเลือกกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์/
ประกาศผลคะแนนบ้านพัก/เลือกประธานรุ่น/
สรุปประจำวัน/สวดมนต์ไหว้พระ สมาธิ/แผ่เมตตา
๒๑.๓๐ น. กลับบ้านพัก

วันที่ ๔ ของการฝึกอบรม

๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว
๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง/เคารพธงชาติ
๐๕.๓๐ น. บรรยาย “ธรรมะรับอรุณ”
๐๗.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเช้า
๐๘.๐๐ น. สร้างพลังชีวิตด้วยการ “ปีนเขา - เข้าถ้ำ”
๑๐.๓๐ น. กิจกรรมกตัญญูต่อสถานที่/เก็บสัมภาระ
๑๑.๐๐ น. ประชุมวิจารณ์/ให้ข้อเสนอแนะ/ประเมินผลการอบรม
๑๒.๐๐ น. พิธีมอบวุฒิบัตร/ปิดการอบรม
๑๒.๓๐ น. รับประทานอาหารร่วมกัน
๑๓.๐๐ น. เดินทางกลับภูมิลำเนาโดยสวัสดิภาพ

คณะกรรมการ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
พลตรี จำลอง ศรีเมือง	ประธานที่ปรึกษา
พลเอก ปรีชา เอี่ยมสุพรรณ	ที่ปรึกษา
พลเอก บวร งามเกษม	ที่ปรึกษา
นายลิขิต เพชรสว่าง	ที่ปรึกษา

คณะกรรมการ

พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ [illegible]มียาเวส	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รักษาการประธานกรรมการ
นายนิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
นายอนุสรณ์ ธรรมใจ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงบประมาณ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)	กรรมการ
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริม และพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม	กรรมการและเลขานุการ
นายประกอบ นวลขาว	ผู้ช่วยเลขานุการ

ศูนย์คุณธรรม

คณะกรรมการโครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ที่ปรึกษาโครงการ

พลตรี จำลอง ศรีเมือง

นายสมพงษ์ ฟังเจริญจิตต์

นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
นายแก้ว วิฑูรย์เธียร	ที่ปรึกษาด้านสื่อและรณรงค์

คณะกรรมการโครงการ

นางวิไลวรรณ ถึกไทย	ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารแผน ๑
นายนิพล ธนธัญญา	เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน ๑
นายณัฏฐ์บรรจง เดชวิริยะชา	เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน ๑
นางสาวสุขุมาล มลิวัลย์	เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน ๑
นางอนุสรณ์ ปัทมสังข์	เจ้าหน้าที่ระดับกลาง ฝ่ายบริหารแผน ๑

ศูนย์คุณธรรม

ผู้เขียน ออกแบบ จัดพิมพ์

บริษัท สไตล์ครีเอทีฟเฮ้าส์ จำกัด

ถ่ายภาพ

Style Photo Studio

สถาบันฝึกอบรมผู้นำ มูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง

ท่านผู้สนใจสามารถ Download หนังสือฉบับนี้ได้ที่
www.moralcenter.or.th

ผู้นำทุกระดับต้องมีส่วนสำคัญยิ่ง

ในการกอบบ้านกู้เมืองโดยการลงมือปฏิบัติเอง

และชักชวนให้ผู้อื่นดำเนินวิถีชีวิตแบบพอเพียง

ช่วยสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

และนิยมไทยด้วยการปฏิบัติอย่างแท้จริง

ศูนย์คุณธรรม

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ISBN 978-974-8134-62-8